

دفترچه شماره ۱

آزمون شماره ۲۰

۱۴۰۲/۰۲/۱۵

آزمون‌های سراسری کاج

گزینه درست را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲

سوالات آزمون

پایه دهم تجربی دوره دوم متوسطه

شماره داوطلبی:	نام و نام خانوادگی:
مدت پاسخگویی: ۹۵ دقیقه	تعداد سوال: ۸۰

عنوانی موارد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم تجربی، تعداد سوالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سوال	شماره سوال		مدت پاسخگویی
			تا	از	
۱	ریاضی ۱	۲۰	۱	۲۰	۳۰ دقیقه
۲	زیست‌شناسی ۱	۲۰	۲۱	۴۰	۲۰ دقیقه
۳	فیزیک ۱	۲۰	۴۱	۶۰	۲۵ دقیقه
۴	شیمی ۱	۲۰	۶۱	۸۰	۲۰ دقیقه

ریاضیات

- ۱- چند تابع مانند f از مجموعه $A = \{a, b, c\}$ به مجموعه $B = \{1, 2, 3, 4\}$ می‌توان نوشت به طوری‌که $f(a) = 1$ و $f(b) \neq f(a)$ باشد؟
- ۱۲ (۴)   ۶ (۳)   ۱۸ (۲)   ۴ (۱)
- ۲- با حروف کلمه "country" چند کلمه ۵ حرفی می‌توان نوشت به طوری‌که با حروف صدادار شروع شود؟
- ۳ × ۵! (۴)   ۵! (۳)   ۶! (۲)   ۲ × ۵! (۱)
- ۳- چند عدد ۵ رقمی با ارقام متمایز و غیرصفر وجود دارد که مجموع ارقام آن زوج باشد؟
- ۳۹۰۰ (۴)   ۳۶۰۰ (۳)   ۷۸۰۰ (۲)   ۷۲۰۰ (۱)
- ۴- با حروف کلمه «بال پرنده» چند جایگشت ۸ حرفی می‌توان نوشت، به طوری‌که در آن کلمه «پاره» به همین شکل دیده شود؟
- ۱۲۰ (۴)   ۵ × ۵! (۳)   (۵!)³ (۲)   ۴! × ۵! (۱)
- ۵- با ارقام ۰, ۱, ۲, ۳, ۴, ۵ و ۶ چند عدد چهاررقمی با ارقام متمایز می‌توان نوشت که بر ۶ بخش پذیر باشد؟
- ۳۲ (۴)   ۴۸ (۳)   ۲۴ (۲)   ۱۴ (۱)
- ۶- با ارقام ۰, ۱, ۲, ۳, ۴, ۵ و ۶ چند عدد سه رقمی و بزرگ‌تر از ۴۵۰ با ارقام متمایز می‌توان نوشت؟
- ۴۷ (۴)   ۴۸ (۳)   ۳۷ (۲)   ۳۸ (۱)
- ۷- پنج نفر به نام‌های ساسان، سامان، ماهان، پویان و ماکان در یک مسابقه دومیدانی شرکت می‌کنند. اگر فقط یک نفر قبل ماهان و بعد ماکان به خط پایان برسد، تعداد حالت‌های نفرات اول تا پنجم چندتا است؟
- ۱۲ (۴)   ۶ (۳)   ۳۶ (۲)   ۱۸ (۱)
- ۸- به چند طریق می‌توان ۳ کتاب فارسی و ۴ کتاب انگلیسی را در قفسه‌ای کنار هم قرار داد، به طوری‌که هیچ دو کتاب فارسی کنار هم نباشند؟
- ۲۸۸۰ (۴)   ۱۴۴۰ (۳)   ۱۴۴ (۲)   ۲۸۸ (۱)
- ۹- به چند طریق می‌توان از بین ۷ شرکت‌کننده در یک مسابقه، نفرات اول تا سوم را انتخاب کرد؟
- ۷۰ (۴)   ۲۴۰ (۳)   ۳۵ (۲)   ۲۱۰ (۱)
- ۱۰- اگر $\frac{P(n+1, 3)}{C(n, 3)} = 10/5$ باشد، حاصل $\binom{n}{2}$ کدام است؟
- ۱۵ (۴)   ۱۶ (۳)   ۶ (۲)   ۱۲ (۱)
- ۱۱- اگر تعداد زیرمجموعه‌های n عضوی و $(2n-1)$ عضوی از مجموعه اعداد اول کوچک‌تر از ۲۰ با هم برابر باشد، مقدار n کدام است؟
- ۵ (۴)   ۴ (۳)   ۳ (۲)   ۲ (۱)

۱۲- می خواهیم از بین ۵ دانشآموز سال اول، ۴ دانشآموز سال دوم و ۶ دانشآموز سال سوم، سه نفر را برای انجام امور فرهنگی، علمی و ورزشی انتخاب کنیم. این کار به چند طریق قابل انجام است، به طوری که از هر پایه بیش از یک دانشآموز انتخاب نشود؟

۴۸۰ (۴)

۷۲۰ (۳)

۳۶۰ (۲)

۱۲۰ (۱)

۱۳- از بین رتبه های اول تا سوم، ۵ مدرسه در یک منطقه می خواهیم یک گروه علمی ۳ نفره تشکیل دهیم، به طوری که از هر مدرسه حداقل یک دانشآموز انتخاب شود. این کار به چند طریق قابل انجام است؟

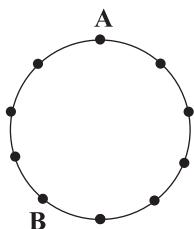
۱۳۵ (۴)

۵۴۰ (۳)

۲۷۰ (۲)

۹۰ (۱)

۱۴- با توجه به نقاط زیر روی دایره، تعداد چهارضلعی هایی که AB قطر آن باشد، از تعداد چهارضلعی هایی که AB ضلع آن باشد، چقدر بیشتر است؟

۱۵ (۱)

۳ (۲)

۲ (۳)

۵ (۴)

۱۵- احتمال آن که در جایگشت حروف کلمه **asistant** حروف یکسان کنار هم باشند، چقدر است؟

 $\frac{1}{42}$ $\frac{1}{7}$ $\frac{1}{6}$ $\frac{1}{30}$

۱۶- در جایگشت های مختلف از حروف کلمه «پایانه» چقدر احتمال دارد دو حرف «ا» کنار هم نشاند؟

 $\frac{2}{3}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{5}{6}$

۱۷- هر یک از ارقام ۱ تا ۹ را روی یک گوی نوشته و در کیسه ای می ریزیم. سپس یک گوی به تصادف از کیسه انتخاب می کنیم. اگر A پیشامد بیرون آمدن عدد زوج و B پیشامد بیرون آمدن عدد اول باشد، چقدر احتمال دارد A رخ بدهد، اما B رخ ندهد؟

 $\frac{3}{4}$ $\frac{2}{3}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{4}$

۱۸- در پرتاب دو تاس سفید و سیاه، چقدر احتمال دارد عدد روی تاس سفید کوچک تر از عدد روی تاس سیاه باشد؟

 $\frac{7}{12}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{5}{12}$

۱۹- در جعبه ای ۱۰ لامپ سالم و ۴ لامپ سوخته وجود دارد. ۳ لامپ به تصادف انتخاب می کنیم، چقدر احتمال دارد تعداد لامپ های سالم بیشتر از لامپ های سوخته باشد؟

 $\frac{30}{91}$ $\frac{90}{91}$ $\frac{45}{91}$ $\frac{75}{91}$

۲۰- احتمال آن که دانشآموزی در درس فیزیک قبول شود، ۶۵ درصد و احتمال آن که در درس ریاضی قبول شود، ۶۰ درصد است. اگر احتمال آن که در هر دو درس قبول شود، ۵۵ درصد باشد، احتمال آن که حداقل در یکی از دو درس قبول شود، چند درصد است؟

۷۵ (۴)

۷۰ (۳)

۶۰ (۲)

۶۵ (۱)

زیست‌شناسی

۲۱- چند مورد در ارتباط با گیاه خرزه‌های صادق است؟

- (الف) کرک‌ها در محلی خارج از فرورفتگی‌های خارمانند، رطوبت هوا را به دام می‌اندازند.
- (ب) در سطح همهٔ یاخته‌های روپوستی آن، پوستک ضخیم از تعرق بیش از اندازه جلوگیری می‌کند.
- (ج) در فرورفتگی‌های غارمانند این گیاه، انواع مختلفی از یاخته‌های روپوستی تمایز یافته وجود دارد.
- (د) یاخته‌های زنده موجود در محل فرورفتگی‌های غارمانند این گیاه، فاصله نسبتاً زیادی از هم دارند.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۲۲- کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

- (۱) کامبیوم آوندساز نسبت به کامبیوم چوب‌بنبه‌ساز در بخش درونی تر پوست درخت قرار دارد.
- (۲) در فاصله بین دو کامبیوم آوندساز و چوب‌بنبه‌ساز، تراپری مواد آلی صورت می‌گیرد.
- (۳) هر رشد قطری در ساقه یا ریشه به فعالیت کامبیوم‌های آوندساز و چوب‌بنبه‌ساز وابسته است.
- (۴) مریستم نخستین برخلاف مریستم پسین در تشکیل استوانه آوندی ساقه و ریشه دخالت دارد.

۲۳- چند مورد، عبارت زیر را به نادرستی تکمیل می‌کند؟

«پلاسمولیز در یاخته گیاهی ..... وضعیت تورزسانس ..... »

- (الف) همانند – باعث افزایش فاصله بین پروتوبلاست و دیواره یاخته‌ای می‌شود.
- (ب) برخلاف – در پی قرارگیری یاخته در محیطی با فشار اسمزی بالا صورت می‌گیرد.
- (ج) برخلاف – در قسمت‌های غیرچوبی گیاه، می‌تواند منجر به استوار ماندن اندام شود.
- (د) همانند – زمانی ایجاد می‌شود که فشار اسمزی در دو طرف غشای یاخته گیاهی یکسان نباشد.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۲۴- کدام گزینه برای تکمیل عبارت زیر به درستی بیان شده است؟

«به طور معمول، کودهایی که در کشاورزی استفاده می‌شود و ..... »

- (۱) مواد معدنی را به آهستگی آزاد می‌کند، می‌تواند موجب ایجاد آلودگی به نوعی عامل بیماری‌زا شود.
- (۲) به سرعت، کمبود مواد مغذی خاک را جبران می‌کند، نمی‌تواند منجر به کاهش اکسیژن موجود در آب شود.
- (۳) از بقایای جانداران در حال تجزیه تشکیل شده است، می‌تواند باعث افزایش مرگ و میر جانوران آبری شود.
- (۴) استفاده از آن نسبت به سایر کودها، ساده‌تر است، نمی‌تواند منجر به افزایش مواد معدنی موجود در خاک شود.

۲۵- با توجه به فرایند تثبیت نیتروزن در گیاهان، کدام گزینه برای تکمیل عبارت زیر مناسب است؟

« ..... باکتری‌های ایجادکننده یون آمونیوم، ..... »

- (۱) تنها برخی از – با عملکرد خود، موجب جذب شکل مولکولی نیتروزن به وسیله گیاه می‌شوند.
- (۲) همه – ضمن تثبیت نیتروزن، نیتروزن قابل استفاده برای گیاه را ایجاد می‌کند.
- (۳) تنها برخی از – می‌توانند از همه انرژی دریافتی خود برای انجام فعالیت‌های زیستی استفاده کنند.
- (۴) همه – توانایی انجام اعمالی برای پایدار نگه داشتن وضعیت درونی خود را دارند.

- ۲۶- در گیاهان، یاخته‌هایی که معمولاً در زیر یاخته‌های بافت پوششی در اندام جوان قرار می‌گیرند .....

۱) دارای دیواره پسین ضخیم و لیگنینی شده هستند.

۲) نسبت به یاخته‌های پارانشیمی نفوذپذیری بیشتری به مواد دارد.

۳) نمی‌توانند همزمان با رشد اندام‌های گیاهی رشد کنند.

۴) همزمان باعث استحکام و انعطاف‌پذیری اندام گیاه می‌شوند.

- ۲۷- کدام گزینه زیر مشخصه نوعی دیسه است که حاوی مقادیر زیادی از سبزینه می‌باشد؟

۱) کاهش نور همواره سبب کاهش میزان سبزینه در آن‌ها می‌شود.

۲) تغییر رنگ در ساختار آن‌ها به علت تغییر میزان اسیدیتۀ محیط رخ می‌دهد.

۳) فاقد رنگیزه‌هایی است که نقش مثبتی در بهبود کارکرد فعالیت‌های مغزی دارد.

۴) تجزیۀ نوعی رنگیزه در برخی از آن‌ها به دنبال تغییرات فصل، قابل ملاحظه است.

- ۲۸- چند مورد، عبارت زیر را به طور مناسب کامل نمی‌کند؟

«نوعی سامانه بافتی در گیاه که عملکردی حفاظت‌کننده از گیاه در برابر خطرات محیط بیرون را دارد، .....»

(الف) اگر مربوط به بخش‌های جوان گیاه باشد، قطعاً از یک لایه یاخته تشکیل شده است.

(ب) در اندام‌های مسن و پیر دارای نوعی بافت است که دیواره یاخته‌های آن لیپیدی شده است.

(ج) در بیشتر گیاهان، یاخته‌های آن در سطح خود لایه ضخیمی می‌سازند که محافظتی در برابر سرما است.

(د) در اندام‌های هوایی جوان، بیشتر یاخته‌های آن به یکی از یاخته‌های نگهبان روزنه، کرک و یاخته‌های ترشحی تمایز می‌یابند.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

- ۲۹- کدام گزینه، عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«کودهایی که ..... است، از نظر ..... با کودهایی که کمبود مواد مغذی خاک را به سرعت جبران می‌کند، متفاوت‌اند و این کودها .....»

(۱) استفاده از آن ساده‌تر و کم‌هزینه‌تر - داشتن جاندار زنده - باعث آسیب به محیط زیست نمی‌شوند.

(۲) شامل باکتری‌های مفید برای خاک - سهولت دسترسی و هزینه - معمولاً به تنهایی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

(۳) دارای احتمال آلوگی به عوامل بیماری‌زا - دارا بودن مواد معدنی - شامل بقایای در حال تجزیۀ جانداران است.

(۴) دارای شباهت زیاد به نیازهای جانداران - آسیب زدن به خاک - برخلاف کودهای زیستی به همراه کودهای دیگر به خاک افزوده می‌شود.

- ۳۰- چند مورد برای تکمیل عبارت زیر مناسب است؟

«مطابق با مطالب کتاب زیست‌شناسی (۱) با فرض اندازه برابر دو گیاه، در گیاهی با برگ‌های نواری ..... گیاهی با برگ‌های پهن، .....»

(الف) برخلاف - ریشه به صورت افشار و غیرمستقیم است.

(ب) نسبت به - در منطقه ریشه، پوست نازک تری وجود دارد.

(ج) همانند - دسته‌های آوندی ساقه بر روی دواویر متحدم‌المرکز قرار گرفته است.

(د) نسبت به - در برش منطقه ساقه، تعداد آوند‌های چوبی بیشتری وجود دارد.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

- ۳۱- کدام گزینه در ارتباط با باکتری‌های موجود در خاک که در تأمین نیتروژن مورد استفاده گیاهان نقش دارند، درست است؟

(۱) همه باکتری‌های آمونیاک‌ساز، دارای اطلاعات وراثتی مربوط به تشییت نیتروژن داخل هسته هستند.

(۲) بعضی از باکتری‌های تولیدکننده آمونیوم، قادر توانایی تشییت نیتروژن جو هستند.

(۳) همه باکتری‌های تولیدکننده نیترات، می‌توانند شکل مولکولی نیتروژن را مصرف کنند.

(۴) بعضی از باکتری‌های آمونیاک‌ساز، در تولید یون نیتروژن قابل جذب برای گیاهان مؤثر هستند.

- ۳۲- چند مورد در ارتباط با انواع گیاهان نهان‌دانه به درستی بیان شده است؟

(الف) در نوعی گیاه نهان‌دانه دارای استوانه آوندی کوچک‌تر در ریشه نسبت به نوع دیگر، می‌توان گفت که دستجات آوندی میانه برگ آن‌ها نازک‌تر از دستجات آوندی حاشیه برگشان است.

(ب) بافت پارانشیمی موجود در سامانه بافت زمینه‌ای دارای یاخته‌هایی با اندازه‌های یکسان و قادر دیواره پسین می‌باشد.

(ج) یاخته‌های روپوستی، به طور پیوسته در سراسر پیکر گیاه وجود داشته و در سمت خارج خود ماده‌ای به نام پوستک را ترشح می‌کنند.

(د) نازک‌ترین یاخته‌های اصلی بافت آوندی این گیاهان، دارای دیواره‌ای چوبی‌شده و حاوی مقدار فراوانی لان می‌باشند.

۱) صفر   ۲) ۲   ۳) ۳   ۴) ۴

- ۳۳- کدام گزینه در ارتباط با بافت‌های گیاهی، عبارت زیر را نامناسب کامل می‌کند؟

«هر یاخته موجود در بافت ..... که ..... می‌تواند .....»

(۱) زمینه‌ای - دیواره نخستین نازک و چوبی‌شده دارد - در ایجاد استحکام گیاه نقش مؤثری داشته باشد.

(۲) آوندی - آوندها را احاطه کرده است - علاوه‌بر این بافت، در بافت‌های دیگر گیاه نیز حضور یابد.

(۳) زمینه‌ای - با دیواره نخستین موجب استحکام می‌شود - درون هسته خود دانه‌های تیره‌ای داشته باشد.

(۴) پوششی - توانایی انجام فتوسنتر دارد - در قسمت‌های مختلف دیواره خود، دارای ضخامت متفاوتی باشد.

- ۳۴- چند مورد در ارتباط با انواع سامانه‌های بافتی در گیاهان نهان‌دانه به درستی بیان شده است؟

(الف) پوستک در سطح بافت پوششی موجود در اندام‌های هوایی گیاهان، به طور یکنواخت در سراسر این بافت قرار دارد.

(ب) نوعی بافت موجود در سامانه زمینه‌ای که با دیواره نخستین خود موجب استحکام گیاه می‌شود، یاخته‌هایی دارد که پس از رنگ‌آمیزی، دیواره آن‌ها نسبت به قبل روشن‌تر دیده می‌شوند.

(ج) یاخته‌های اصلی موجود در یک دسته از بافت آوندی که واحد صفحه آبکشی هستند، در سمت داخلی دسته نسبت به سمت خارجی آن، قطر کم‌تری دارند.

(د) نوعی از یاخته‌های قادر توانایی سوخت‌وساز موجود در بافت آوندی گیاه، وابسته به حضور یاخته‌های همراه جهت انجام فعالیت‌های خود می‌باشد.

۱) ۱   ۲) ۲   ۳) ۳   ۴) ۴

- ۳۵- در ارتباط با یاخته‌های مریستمی کدام گزینه درست است؟

(۱) در تمام گیاهان آوندی منشأ سامانه‌های بافتی اندام‌های زیرزمینی و روزمنی است.

(۲) در رشد طولی و نخستین ساختارهای رویشی گیاه برخلاف رشد قطری نقش دارد.

(۳) با داشتن فضای بین یاخته‌ای زیاد و قدرت تقسیم بالا همواره تقسیم می‌شوند.

(۴) مجموعه‌ای از آن‌ها در نواحی جانبی ساقه جوان و نزدیک به نوک ریشه قرار می‌گیرند.

۳۶- در ارتباط با مریستم‌های پسین کدام گزینه درست است؟

(۱) کامبیوم چوب‌پنهان‌ساز برخلاف کامبیوم آوندساز در ایجاد یاخته‌هایی با دیواره نخستین نازک نقش دارد.

(۲) به طور معمول در گیاهانی حضور دارند که برگ‌های نواری شکل دارند.

(۳) کامبیوم چوب‌پنهان‌ساز همانند آوندساز در ایجاد یاخته‌های فاقد توانایی تولید انرژی در گیاه نقش دارد.

(۴) کامبیوم قرار گرفته بین آوندها در ساخت پوست درخت نقشی ندارد.

۳۷- کدام گزینه، عبارت زیر را به طور مناسب کامل می‌کند؟

«در ساختار نخستین ..... نوعی گیاه که ..... بافت زمینه‌ای در مرکز ..... می‌توان ..... (را) مشاهده کرد.»

(۱) ریشه - فاقد - ساقه - اندازه‌های یکسانی در یاخته‌های آوندی مرده

(۲) ساقه - دارای - ریشه - تراکم دستجات آوندی بیشتری در نزدیک روپوست

(۳) ساقه - فاقد - ریشه - همواره در بین روپوست و دستجات آوندی دایره‌های متعدد مرکز، پوست

(۴) ریشه - دارای - ساقه - آوندهای چوبی کوچک‌تری در مرکز استوانه آوندی نسبت به حاشیه

۳۸- در ارتباط با نوعی بافت از سامانه بافت زمینه‌ای که یاخته‌های آن بیشترین نفوذ پذیری را به آب دارند، می‌توان گفت .....

(۱) در دیواره یاخته‌های این بافت چندین نوع پلی‌ساقارید رشته‌ای دیده می‌شود.

(۲) فضای بین یاخته‌ای در این بافت همواره همانند فضای بین یاخته‌ای مریستم‌های نخستین است.

(۳) یاخته‌های این بافت علاوه‌بر اعمالی مثل ترمیم و ذخیره مواد، می‌توانند در بافت آوندی و پوششی گیاه نیز قرار بگیرند.

(۴) در گروهی از گیاهان که توان تولید مریستم پسین ندارند، این بافت در مرکز ساقه قرار می‌گیرد.

۳۹- چند مورد درباره هر یاخته موجود در سامانه بافت آوندی گیاهان نهان‌دانه صحیح است؟

الف) هر یک از یاخته‌های موجود در این سامانه بافتی، توانایی ساخت مولکول‌های متعدد از آمینواسیدها را دارند.

ب) قسمتی از دیواره یاخته‌ای در آن نازک مانده است.

ج) فاقد اندامک دوغشایی است که در هر یاخته ماهیچه اسکلتی به تعداد زیاد یافت می‌شود.

د) از طریق پلاسمودسیم با یاخته‌های مجاور در ارتباط است.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۴۰- کدام گزینه، عبارت زیر را به درستی کامل نمی‌کند؟

«در سامانه بافتی ..... نوعی گیاه دولپه‌ای، ..... سامانه بافتی ..... این گیاه، می‌توان یاخته‌هایی را مشاهده کرد که ..... »

(۱) پوششی - همانند - زمینه‌ای - توانایی ساخت مواد آلی از معدنی را دارا می‌باشدند.

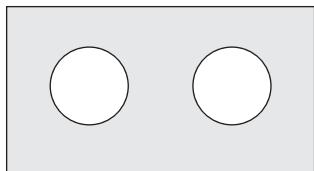
(۲) زمینه‌ای - همانند - آوندی - فاقد دیواره پسین چوبی‌شده بوده و توانایی تقسیم دارند.

(۳) آوندی - برخلاف - پوششی - با رسوب ماده‌ای در دیواره خود، توانایی سوخت‌وساز خود را از دست داده‌اند.

(۴) زمینه‌ای - برخلاف - پوششی - با وجود استحکام‌بخشی به گیاه، انعطاف‌پذیری خود را نیز حفظ کرده‌اند.

- ۴۱- مطابق شکل زیر، روی یک صفحه نازک فلزی، دو سوراخ وجود دارد. دمای این صفحه به صورت یکنواخت 20°C افزایش می‌یابد. به ترتیب

قطر سوراخها و فاصله بین دو سوراخ چگونه تغییر می‌کنند؟

(۱) کاهش - کاهش

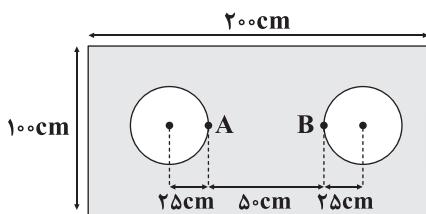
(۲) کاهش - افزایش

(۳) افزایش - افزایش

(۴) افزایش - کاهش

- ۴۲- مطابق شکل زیر، در وسط یک صفحه فلزی نازک که ضریب انبساط سطحی آن $\frac{1}{K} = 3/6 \times 10^{-5}$ است، دو دایره به شعاع‌های 25cm را در دمای صفر

درجه سلسیوس خارج نموده‌ایم. اگر دمای صفحه را به آرامی از صفر درجه سلسیوس به 200°C برسانیم، فاصله AB چند میلی‌متر می‌شود؟

۴۹۶/۴ (۱)

۴۹۸/۲ (۲)

۵۰۱/۸ (۳)

۵۰۳/۶ (۴)

- ۴۳- یک ظرف محتوی مایع را با آهنگ ثابت گرما می‌دهیم. مشاهده می‌شود که سطح مایع درون ظرف ابتدا پایین آمد، سپس بالا رفته

و بالاتر از سطح اولیه مایع در درون ظرف قرار می‌گیرد. کدام گزینه از این آزمایش برداشت نمی‌شود؟

(۱) انبساط جامدات معمولاً از انبساط مایعات کمتر است.

(۲) ضریب انبساط حجمی مایعات معمولاً بیشتر از ضریب انبساط حجمی فلزات می‌باشد.

(۳) انبساط جامدات با گذشت مدت‌زمان کوتاهی پس از گرما دادن متوقف می‌شود.

(۴) تغییر حجم مشاهده شده برای مایع کمتر از تغییر حجم واقعی است.

- ۴۴- در یک لوله آزمایش، مقداری آب با دمای 20°C وجود دارد. دمای آن را به تدریج افزایش می‌دهیم تا به 20°C برسد. اگر از انبساط لوله

صرف‌نظر شود، اندازه نیروی وارد بر انتهای لوله چگونه تغییر می‌کند؟

(۲) تغییر نمی‌کند.

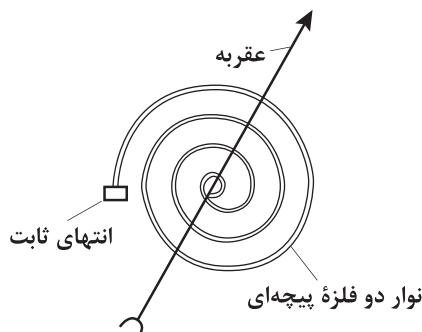
(۱) افزایش می‌یابد.

(۴) ابتدا افزایش و سپس کاهش می‌یابد.

(۳) ابتدا کاهش و سپس افزایش می‌یابد.

- در دماستنج دوفلزه پیچه‌ای نشان داده شده در شکل زیر، ضریب انبساط طولی فلز بیرونی ..... از ضریب انبساط طولی فلز درونی است و با افزایش دما، عقره نشان داده شده به صورت ..... می‌چرخد.

- (۱) بیشتر - ساعتگرد
- (۲) بیشتر - پاد ساعتگرد
- (۳) کمتر - ساعتگرد
- (۴) کمتر - پاد ساعتگرد

- مقدار 12°C آب با دمای 5°C را با 18°C گرم آب با دمای 3°C مخلوط می‌کنیم تا بدون هدر رفتن گرما به تعادل برسند. با مقدار گرمایی که

آب سردتر دریافت می‌کند، دمای 100°C آب با دمای 40°C را تا چه دمایی بر حسب درجه سلسیوس می‌توان بالا

$$(c_{\text{آب}} = 4200 \frac{\text{J}}{\text{kg} \cdot \text{K}})$$

- ۵۸ (۴) ۴۸ (۳) ۴۱/۸ (۲) ۴۰/۱۸ (۱)

- در فشار یک اتمسفر، میله‌ای که از آلیاژ آلومینیم ساخته شده است در دمای 20°C دارای طول 10cm و در نقطه جوش آب دارای طول 12cm می‌باشد. طول این میله در نقطه انجماد آب چند سانتی‌متر است؟

- ۲ (۴) ۱۸ (۳) ۹/۵ (۲) ۱۰/۵ (۱)

- قطعه یخی با دمای 20°C درون ظرفی قرار دارد. اگر به این یخ Q ژول گرما دهیم، نیمی از یخ ذوب می‌شود. حداقل چند Q دیگر به یخ

$$(L_F = 336 \frac{\text{kJ}}{\text{kg}}, c_{\text{آب}} = \frac{1}{2} c_{\text{یخ}} = 2100 \frac{\text{J}}{\text{kg} \cdot \text{K}})$$

- ۱/۶ (۴) ۱ (۳) ۰/۸ (۲) ۰/۵ (۱)

- مقداری آب را که در فشار یک اتمسفر قرار دارد، به تدریج سرد می‌کنیم و همزمان فشار محیط را افزایش می‌دهیم. در این صورت آب در دمای ..... درجه سلسیوس منجمد می‌شود.

- ۴) بین 4°C درجه سلسیوس و صفر (۳) پایین‌تر از صفر (۴) ۲ (۱) صفر

- در فشار یک اتمسفر، به 500g یخ با دمای 20°C مقداری گرما با آهنگ $\frac{\text{kJ}}{\text{min}}$ در مدت زمان 20 دقیقه می‌دهیم. دمای نهایی آب

$$(L_F = 336000 \frac{\text{J}}{\text{kg}}, c_{\text{آب}} = 2c_{\text{یخ}} = 4200 \frac{\text{J}}{\text{kg} \cdot \text{C}})$$

- ۱۵ (۴) ۱۰ (۳) ۵ (۲) (۱) صفر

-۵۱- به یک کره توپر به شعاع R و به یک مکعب توپر به ضلع $2R$ ، گرمای مساوی می‌دهیم. ضریب انبساط طولی کره، ۲ برابر ضریب انبساط

طولی مکعب و گرمای ویژه مکعب، ۲ برابر گرمای ویژه کره است. اگر تغییر حجم کره، $\frac{2}{3}$ برابر تغییر حجم مکعب باشد، چگالی کره چند برابر

چگالی مکعب است؟ ($\pi = 3$)

۶ (۴)

 $\frac{3}{2} (۳)$ $\frac{2}{3} (۲)$ $\frac{1}{6} (۱)$

-۵۲- مساحت دریاچه‌ای 500 km^2 است. در زمستان لایه‌ای از یخ با دمای صفر درجه سلسیوس به خشامت متوسط 10 cm سطح کل دریاچه را

$$(L_F = 336 \frac{\text{kJ}}{\text{kg}}, \rho_{\text{یخ}} = 0.9 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3})$$

۱/۵۱۲×۱۰^{۱۶} (۴)۱/۵۱۲×۱۰^{۱۳} (۳)۱/۵۱۲×۱۰^{۱۰} (۲)۱/۵۱۲×۱۰^۷ (۱)

-۵۳- یک گرمکن برقی در مدت زمان 24s . دمای 60 g مایعی را از 30°C به 50°C می‌رساند. اگر توان این گرمکن 300 W باشد و گرمای ویژه این

$$\text{مایع} \text{ برابر با } \frac{\text{J}}{\text{kg.K}}$$

۸۴ (۴)

۷۵ (۳)

۲۵ (۲)

۱۶ (۱)

-۵۴- در یک روز زمستانی، بخار آب موجود در اتاقی روی شیشه پنجره قطره‌قطره به شکل مایع در می‌آید. اگر دمای شیشه برابر با صفر درجه

سلسیوس باشد، برای آنکه 50 g آب روی شیشه تشکیل شود، دمای شیشه باید چند درجه سلسیوس افزایش یابد؟ (فرض کنید تمام گرما

$$(L_V = 2268 \frac{\text{J}}{\text{g}} \text{ شیشه C} = 12/6 \frac{\text{kJ}}{\text{K}} \text{ شیشه می‌شود و})$$

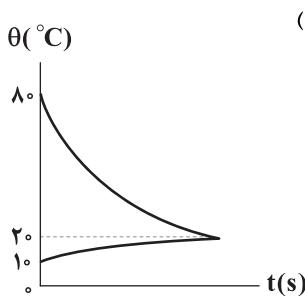
۴ (۴)

۸ (۳)

۱۸ (۲)

۹ (۱)

-۵۵- از جسم A با گرمای ویژه $600 \frac{\text{J}}{\text{kg.C}}$ و جسم B در کنار هم در حال تبادل گرمایی هستند. اگر نمودار دما بر حسب زمان دو جسم،

مطابق شکل زیر باشد، ظرفیت گرمایی جسم B چند ژول بر کلوین است؟ (از اتلاف انرژی صرف نظر کنید).

۱۲۰۰ (۱)

۱۲۰ (۲)

۱۸۰۰ (۳)

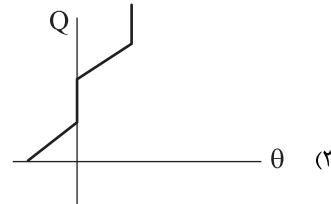
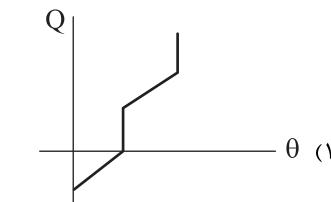
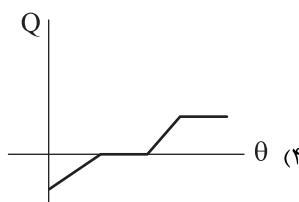
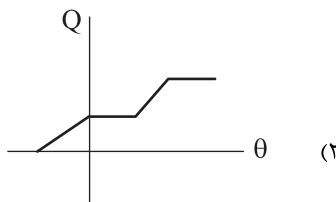
۱۸۰ (۴)

محل انجام محاسبات

-۵۶- مقداری یخ 5°C به بخار آب 100°C تبدیل شده است. نمودار گرمای داده شده (Q) بر حسب دما (θ) در کدام گزینه به درستی آمده

است؟ (فشار هوا محیط را یک اتمسفر در نظر بگیرید).

-۵۷- ظرف عایقی محتوی 500 g آب با دمای صفر درجه سلسیوس است. بر اثر تبخیر سطحی، مقداری از آب بخار شده و بقیه تبدیل به یخ

صفر درجه سلسیوس می‌شود. اگر گرمای نهان تبخیر آب 45°C و گرمای نهان ذوب آن $\frac{\text{cal}}{\text{g}} = 50$ باشد. جرم یخ تولید شده چند گرم است؟

۴۵۰ (۴)

۴۰۰ (۳)

۳۵۰ (۲)

۳۰۰ (۱)

-۵۸- یخ با دمای 5°C درون گرماسنجی با ظرفیت گرمایی ناچیز وجود دارد. اگر یک گرمکن الکتریکی با توان ثابت $W = 540\text{ W}$ و بازده

درصد درون یخ قرار بدهیم، پس از 100 s چند گرم یخ در گرماسنج باقی می‌ماند؟ (فشار داخل گرماسنج را یک اتمسفر در نظر بگیرید

$$\text{و } L_F = 336 \frac{\text{kJ}}{\text{kg}} \text{ و } \frac{\text{J}}{\text{kg.K}} = 2100 \text{ یخ (c)}$$

۳۰۰ (۴)

۲۵۰ (۳)

۱۵۰ (۲)

۱۰۰ (۱)

-۵۹- کدام گزینه نادرست است؟

(۱) فرایند ذوب عملی گرمائیر است.

(۲) در حین فرایند تبخیر سطحی، مولکول‌های پرانرژی‌تر از سطح مایع می‌گرینند.

(۳) برخلاف معمول، افزایش فشار بر یخ، به افزایش نقطه ذوب می‌انجامد.

(۴) آهنگ تبخیر سطحی به عواملی از جمله دما و مساحت سطح مایع بستگی دارد.

-۶۰- در فشار یک اتمسفر، به قطعه یخی به جرم 2 kg که دمای آن 10°C است، $J = 600\text{ kJ}$ گرمای دهیم. چه تعداد از عبارت‌های زیر صحیح است؟

$$(c) = 2 \frac{\text{kJ}}{\text{kg.K}}, L_F = 336 \frac{\text{kJ}}{\text{kg}}$$

ب) تقریباً 1670 g یخ ذوب می‌شود.

الف) دمای نهایی 0°C می‌شود.

د) دمای نهایی -2°C می‌شود.

ج) دمای نهایی $+2^{\circ}\text{C}$ می‌شود.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۶۱- اگر 400 g محلول کلسیم برمید با غلظت 800 ppm را با 100 g محلول لیتیم برمید با غلظت 435 ppm مخلوط کنیم، غلظت یون برمید

در محلول نهایی برحسب ppm کدام است؟ ($\text{Ca} = 40, \text{Br} = 80, \text{Li} = 7 : \text{g.mol}^{-1}$)

۴۸۲ (۴)

۷۲۲ (۳)

۵۹۲ (۲)

۶۷۲ (۱)

۶۲- چه تعداد از عبارت‌های زیر نادرست است؟

- منیزیم در آب دریا به شکل منیزیم هیدروکسید وجود دارد.

- در مرحله پایانی استخراج منیزیم از آب دریا با استفاده از K_2CO_3 منیزیم کلرید را تجزیه می‌کنند.

- سرکه خوراکی که به عنوان چاشنی در غذاها مصرف می‌شود، محلول 5 g درصد جرمی استیک اسید در آب است.

- سالانه میلیون‌ها تن سدیم کلرید با روش تبلور از آب دریا جداسازی و استخراج می‌شود.

۲ (۴)

۱ (۳)

۲ صفر

۳ (۱)

۶۳- ساده‌ترین ترکیب هیدروژن‌دار در هر کدام از عنصرهای زیر در دما و فشار اتفاق گذشت. کدامیک از آن‌ها دشوارتر به مایع تبدیل می‌شود؟

۳۵ E (۴)

۳۳ D (۳)

۱۷ X (۲)

۱۵ A (۱)

۶۴- چه تعداد از عبارت‌های زیر درست است؟

- مولکول‌های H_2O در حالت بخار جدا از هم هستند، گویی بیوندهای هیدروژنی میان آن‌ها وجود ندارد.

- ساختار H_2O در حالت مایع نامنظم است و مولکول‌ها در این حالت روی هم می‌لغزند.

- ساختار H_2O در حالت جامد منظم است و مولکول‌ها در این حالت در جاهای کاملاً ثابتی قرار دارند.

- در ساختار یخ، آرایش مولکول‌های H_2O به گونه‌ای است که در آن، اتم‌های اکسیژن در رأس حلقه‌های شش‌وجهی قرار دارند.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۶۵- کدامیک از موارد زیر سهم بیشتری از سدیم کلرید استخراج شده را به خود اختصاص می‌دهد؟

(۱) تغذیه جانوران

(۲) فراوری گوشت، تهیه کنسرو تن، تهیه خمیر کاغذ، پارچه، رنگ و صنعت نفت

(۳) ذوب کردن یخ در جاده‌ها

(۴) مصارف خانگی

۶۶- در 100 g آب ${}^{\circ}\text{C}$ ، کدامیک از نمک‌های زیر به میزان بیشتری حل می‌شود؟

(۴) پتاسیم نیترات

(۳) لیتیم سولفات

(۲) سدیم کلرید

(۱) سدیم نیترات

۶۷- چه تعداد از موارد پیشنهادشده، عبارت زیر را به درستی کامل می‌کنند؟

«ساده‌ترین ترکیب هیدروژن‌دار ..... ، ..... ساده‌ترین ترکیب هیدروژن‌دار ..... در میدان الکتریکی جهتگیری می‌کند.»

- کربن، همانند، فسفر
- اکسیژن، همانند، نیتروژن
- کلر، برخلاف، کربن
- فلوئور، برخلاف، گوگرد

۱) ۴

۲) ۳

۳) صفر

۴) ۱

۶۸- در محلولی از آلمینیم سولفات، غلظت یون آلمینیم برابر با 2160 ppm است. هر دسی‌لیتر از این محلول شامل چند یون حل شونده است؟ ($\text{Al} = 27, S = 32, O = 16: \text{g.mol}^{-1}$ محلول $= 1/0.5\text{ g.mL}^{-1}$)

۱) $1/1466 \times 10^{23}$ ۲) $1/1466 \times 10^{22}$ ۳) $1/2642 \times 10^{23}$ ۴) $1/2642 \times 10^{22}$

۶۹- چه تعداد از عبارت‌های زیر درست است؟

• محلول، مخلوطی همگن از دو یا چند ماده بوده که حالت فیزیکی و ترکیب شیمیایی در سرتاسر آن، یکسان و یکنواخت است.

• اتیلن گلیکول در آب حل شده و مخلوط آن با آب به ضد یخ معروف است.

• هنگامی که گفته می‌شود محلول غلیظ است یعنی شمار حل شونده‌ها در آن زیاد است.

• برخی از حل شونده‌ها به طور نامحدود در حالی مانند آب حل شده و هرگز نمی‌توان محلول سیرشده‌ای از آن‌ها تهیه کرد.

۱) ۴

۲) ۳

۳) ۲

۴) ۱

۷۰- «مولالیته» به صورت تعداد مول حل شونده در یک کیلوگرم حلال تعریف می‌شود. مولالیته محلول $1/25$ مولار از پتاسیم یدید با

($K = 39, I = 127: \text{g.mol}^{-1}$ کدام است؟ ($1/15\text{ g.mL}^{-1}$))

۱) $1/32$ ۲) $0/96$ ۳) $1/18$ ۴) $1/25$

۷۱- معادله انحلال پذیری نمک A در آب بر حسب دما (در مقیاس درجه سلسیوس) به صورت $S = 0.8\theta + 72$ است. در چه دمایی بر حسب C درصد جرمی محلول سیرشده نمک A برابر با $54/54\%$ است؟

۱) ۴

۲) ۵۵

۳) ۵۰

۴) ۱

۷۲- تفاوت نقطه جوش کدام دو ترکیب در مقایسه با بقیه، کمتر است؟

(۱) آب و هیدروژن سولفید

(۲) اتانول و استون

(۳) فلوئور و هیدروژن کلرید

(۴) هیدروژن فلوئورید و هیدروژن کلرید

۷۳- پنج دسی‌لیتر محلول $2/5$ مولار کلسیم نیترات را با سه دسی‌لیتر محلول $1/5$ مولار آهن (III) نیترات مخلوط می‌کنیم و سپس حجم محلول را

با اضافه کردن آب مقتطع به $5/0$ مترمکعب می‌رسانیم، غلظت یون‌های کلسیم، آهن (III) و نیترات در محلول نهایی به ترتیب چند مولار است؟

(۱) $0/0025, 0/0027, 0/0034$

(۲) $0/0025, 0/0027, 0/0034$

(۳) $0/0009, 0/0005, 0/0034$

(۴) $0/0009, 0/0005, 0/0025$

۷۴- معادله انحلال پذیری سدیم نیترات در آب بر حسب دما (در مقیاس درجه سلسیوس) به صورت $S = 0.8\theta + 72$ است. اگر ۵۵ گرم محلول

سیرشده سدیم نیترات را که در دمای $C = 60^\circ$ قرار دارد تا دمای 35° سرد کنیم، مقداری سدیم نیترات تنهشین می‌شود. برای حل کردن

رسوب به دست آمده و تشکیل محلول سیرشده به چند گرم آب نیاز است؟

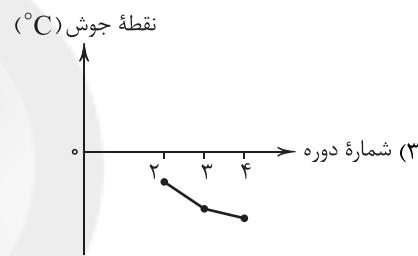
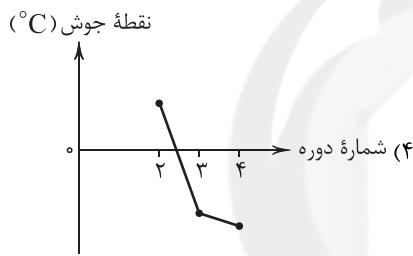
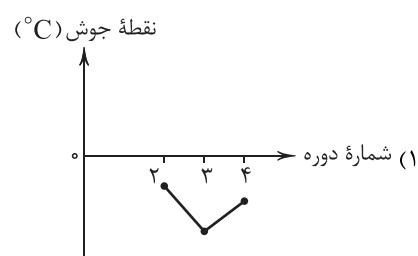
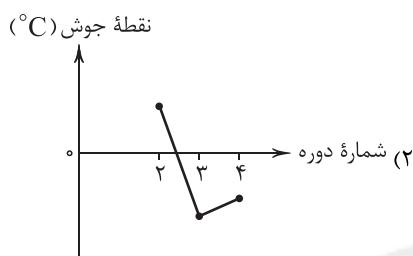
۵ (۴)

۱۰ (۳)

۴ / ۱۶ (۲)

۶ (۱)

۷۵- کدامیک از نمودارهای زیر را می‌توان به نقطه جوش ترکیب‌های هیدروژن‌دار سه عنصر نخست گروه ۱۵ نسبت داد؟

۷۶- چه تعداد از عبارت‌های زیر در ارتباط با اتانول، استون و هگزان درست است؟

• هر سه ترکیب جزو حلال‌های آبی بوده و گشتاور دوقطبی هر کدام از آن‌ها به طور دقیق، بزرگ‌تر از صفر است.

• هر مولکول هگزان شامل ۲۰ اتم بوده و چگالی آن کمتر از چگالی آب است.

• شمار اتم‌های هیدروژن مولکول‌های اتانول و استون با هم برابر است.

• ید در هگزان و لاق ناخن در استون حل می‌شود.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۷۷- در رابطه زیر به جای ترکیب X چه تعداد از ترکیب‌های پیشنهاد شده را می‌توان قرار داد؟

«میانگین نیروی پیوند یونی در X و پیوندهای هیدروژنی در آب < نیروی جاذبه یون - دوقطبی در محلول »

• پتاسیم نیترات / • کلسیم فسفات / • باریم سولفات / • نقره کلرید / • هگزان

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

- ۷۸ - چه تعداد از عبارت‌های زیر درست است؟

- اگر در دمای یکسان، انحلال پذیری گازهای N_2 و O_2 در آب برابر باشد، معنی آن این است که فشار گاز N_2 بیشتر است.
- اگر فشار گاز NO از ۳ اتمسفر به ۶ اتمسفر برسد، انحلال پذیری آن در آب نیز دو برابر می‌شود.
- ممکن است انحلال پذیری گاز ناقطبی A در آب بسیار بیشتر از انحلال پذیری گاز قطبی B باشد.
- قانون هنری بیان می‌کند که انحلال پذیری گازها در آب با دما رابطه وارونه و با فشار گاز، رابطه مستقیم دارد.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

- ۷۹ - کدام یک از مطالب زیر نادرست است؟

- ۱) بدن ما سامانه‌ای از یاخته‌ها، بافت‌ها و مایعاتی است که در هر لحظه، پیام‌های عصبی، احساسات و حرکات ما را کنترل می‌کنند.
  - ۲) بیشتر مواد غذایی حاوی یون پتاسیم بوده و کمبود آن به ندرت احساس می‌شود.
  - ۳) نیاز روزانه بدن هر فرد بالغ به یون پتاسیم دو برابر یون لیتیم است.
  - ۴) وجود یون K^+ برای تنظیم و عملکرد مناسب دستگاه عصبی بسیار ضروری است.
- ۸۰ - احساس خستگی پس از انجام یک فعالیت بدنی سنگین یا پس از مدتی دویدن به دلیل کاهش چشمگیر کدام مجموعه از یون‌ها در مایع‌های بدن است؟

 Na^+, K^+, Cl^- (۲) Li^+, K^+, I^- (۱) Li^+, Na^+, Cl^- (۴) Na^+, K^+, I^- (۳)

سایت کنکور

دفترچه شماره ۲

آزمون شماره ۵۰

جمعه ۱۵ / مهر ۱۴۰۲

آزمون‌های سراسری کاج

گزینه درست را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲

پاسخ‌های تشریحی

پایه دهم تجربی

دوره دوم متوسطه

شماره داوطلبی:	نام و نام خانوادگی:
مدت پاسخگویی: ۹۵ دقیقه	تعداد سوال: ۸۰

عنوانین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم تجربی، تعداد سوالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سوال	شماره سوال		مدت پاسخگویی
			تا	از	
۱	ریاضی ۱	۲۰	۱	۲۰	۳۰ دقیقه
۲	زیست‌شناسی ۱	۲۰	۲۱	۴۰	۲۰ دقیقه
۳	فیزیک ۱	۲۰	۴۱	۶۰	۲۵ دقیقه
۴	شیمی ۱	۲۰	۶۱	۸۰	۲۰ دقیقه

ریاضیات

حال ماهان و مکان و آن یک نفر $\triangle$ را در یک بسته قرار می‌دهیم:

ماکان $\triangle$ ماهان $\bigcirc \square$

هر جایگشت از اشیاء بالا یک حالت برای نفرات اول تا پنجم است:

جایگشت بسته با دو نفر دیگر

$$\text{تعداد حالتها} = \binom{3}{1} \times \binom{3}{1} \times \binom{3}{1} = 3 \times 3 \times 3 = 27$$

حالت افراد داخل بسته

۸ چون می‌خواهیم کتاب‌های فارسی کتاب‌های انگلیسی را می‌چینیم و سپس در ۵ جایگاه ایجاد شده بین آن‌ها کتاب‌های فارسی را قرار می‌دهیم:

انتخاب جایگاه کتاب‌های فارسی

$$\binom{5}{3} \times 3! = 24 \times 10 \times 6 = 1440$$

جایگشت کتاب‌های فارسی جایگشت کتاب‌های انگلیسی

۹ چون ترتیب انتخاب مهم است، داریم:

$$P(7, 3) = \frac{7!}{(7-3)!} = \frac{7!}{4!} = \frac{7 \times 6 \times 5 \times 4!}{4!} = 210$$

$$\frac{P(n+1, 3)}{C(n, 3)} = \frac{(n+1)!}{\binom{n}{3}} = \frac{(n+1-3)!}{\binom{n-3}{3}} = \frac{n!}{\binom{n-3}{3}! \times 3!} \quad \text{۱۰}$$

$$\Rightarrow \frac{(n+1)! \times (n-2)! \times 3!}{n! \times \binom{n-2}{3}!} = \frac{6(n+1)}{n-2} = \frac{10}{5} = 2 \quad \text{۱۱}$$

$$\Rightarrow 6n + 6 = 10 \Rightarrow 6n - 20 = 20 \Rightarrow 6n = 20 \Rightarrow n = \frac{20}{6} = 3 \frac{2}{3}$$

$$\Rightarrow 4/5n = 20 \Rightarrow n = \frac{20}{4/5} = \frac{20 \times 5}{4} = 25$$

$$\binom{n}{2} = \binom{6}{2} = \frac{6 \times 5}{2} = 15 \quad \text{بنابراین:}$$

$$A = \{2, 3, 5, 7, 11, 13, 17, 19\} \Rightarrow n(A) = 8 \quad \text{۱۱}$$

تعداد زیرمجموعه‌های n عضوی

$$\binom{8}{n} = \binom{8}{2n-1} \Rightarrow \begin{cases} n = 2n-1 \Rightarrow n = 1 \\ n+2n-1 = 8 \Rightarrow 3n = 9 \Rightarrow n = 3 \end{cases}$$

تعداد زیرمجموعه‌های (-1) عضوی

۱۲ چون برای امور مختلف انتخاب می‌شوند، ترتیب انتخاب مهم

است، پس ابتدا دانش‌آموزان را انتخاب سپس جایگشت می‌دهیم.

توجه داریم که برای انتخاب ۳ نفر باید حتماً هر پایه یک دانش‌آموز انتخاب شود:

جایگشت برای انجام امور مختلف

$$\binom{5}{1} \binom{4}{1} \binom{6}{1} \times 3! = 5 \times 4 \times 6 \times 6 = 20 \times 36 = 720$$

انتخاب دانش‌آموزان

۱۳ باید از هر مدرسه حداقل یک دانش‌آموز داشته باشیم،

بنابراین ابتدا از ۵ مدرسه، ۳ مدرسه را انتخاب می‌کنیم. سپس از دانش‌آموزان

مدرسه‌ای انتخابی ۱ نفر را انتخاب می‌کنیم:

انتخاب ۱ نفر از مدرسه انتخابی دوم

$$\binom{5}{2} \binom{3}{1} \binom{3}{1} \binom{3}{1} = 10 \times 3 \times 3 \times 3 = 270$$

انتخاب ۱ نفر از مدرسه انتخابی سوم

انتخاب ۱ نفر از مدرسه انتخابی اول

$$f(a) = 1 \Rightarrow$$

۱ برای a یک حالت وجود دارد.

$$f(b) \neq 1 \Rightarrow$$

برای b ، ۳ حالت وجود دارد.

$$f(c) \in B \Rightarrow$$

برای c ، ۴ حالت وجود دارد.

$$1 \times 3 \times 4 = 12 \Rightarrow$$

$$\frac{2 \times 6 \times 5 \times 4 \times 3}{\text{صادر}} = 6! \quad \text{۲}$$

$$1 \times 5 \times 4 \times 3 \times 2 = 120 \quad \text{۳}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۴}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۵}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۶}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۷}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۸}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۹}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۱۰}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۱۱}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۱۲}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۱۳}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۱۴}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۱۵}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۱۶}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۱۷}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۱۸}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۱۹}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۲۰}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۲۱}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۲۲}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۲۳}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۲۴}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۲۵}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۲۶}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۲۷}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۲۸}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۲۹}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۳۰}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۳۱}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۳۲}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۳۳}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۳۴}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۳۵}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۳۶}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۳۷}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۳۸}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۳۹}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۴۰}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۴۱}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۴۲}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۴۳}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۴۴}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۴۵}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۴۶}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۴۷}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۴۸}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۴۹}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۵۰}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۵۱}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۵۲}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۵۳}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۵۴}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۵۵}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۵۶}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۵۷}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۵۸}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۵۹}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۶۰}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۶۱}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۶۲}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۶۳}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۶۴}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۶۵}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۶۶}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۶۷}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۶۸}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۶۹}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۷۰}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۷۱}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۷۲}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۷۳}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۷۴}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۷۵}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۷۶}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۷۷}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۷۸}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۷۹}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۸۰}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۸۱}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۸۲}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۸۳}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۸۴}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۸۵}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۸۶}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۸۷}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۸۸}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۸۹}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۹۰}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۹۱}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۹۲}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۹۳}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۹۴}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۹۵}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۹۶}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۹۷}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۹۸}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۹۹}$$

$$5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120 \quad \text{۱۰۰}$$

ریاضیات

۱ برای a یک حالت وجود دارد.

برای b , c ۳ حالت وجود دارد.

برای d , e , f ۴ حالت وجود دارد.

بنابراین اصل ضرب تعداد موارد نظر برابر است با:

$$1 \times 2 \times 3 \times 4 = 12$$

باشد.

برای a , b , c , d , e , f ۶ حالت وجود دارد.

بنابراین اصل ضرب تعداد موارد نظر برابر است با:

$$1 \times 2 \times 3 \times 4 \times 5 \times 6 = 720$$

باشد.

بنابراین در ابتدا باید مجموع ارقام بر ۳ بخش بذیر باشند.

$$\{0, 1, 5, 6\}$$

بنابراین در ابتدا باید مجموع ارقام از ۱۰ بخش بذیر باشند.

$$\{0, 1, 2, 6\}$$

$$A = \frac{65}{100} = 0.65 \Rightarrow P(A) = 0.65 \text{ قبولی در درس فیزیک}$$

۲۰

$$B = \frac{6}{100} = 0.06 \Rightarrow P(B) = 0.06 \text{ قبولی در درس ریاضی}$$

$$P(A \cap B) = \frac{55}{100} = 0.55$$

خواسته مسئله $P(A \cup B)$ است:

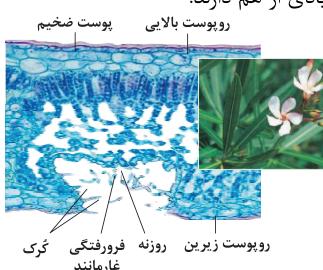
$$P(A \cup B) = P(A) + P(B) - P(A \cap B) \\ = 0.65 + 0.06 - 0.55 = 0.7 = 70\%$$

زیست‌شناسی

۲۱ موارد «ج» و «د» در ارتباط با گیاه خرزهره صادق می‌باشد.
خرزه‌هه گیاهی است که به طور خودرو در مناطق کم آب و دارای دمای بالا رشد می‌کند. پوستک در برگ‌های این گیاه ضخیم است و روزنه‌های برگ در فورفتگی‌های غارمانندی قرار می‌گیرند.

بررسی موارد:

- (الف) کرک‌ها درون فورفتگی‌های غارمانند، رطوبت هوا را به دام می‌اندازند.
 (ب) یاخته‌های روپوستی موجود در ریشه گیاه خرزه‌هه به وسیله پوستک پوشیده نشده‌اند و مولکول‌های آب از غشای این یاخته‌ها عبور می‌کند.
 (ج) در فورفتگی‌های غارمانند، کرک و یاخته‌های نگهبان روزنه وجود دارد که هر دو، نوعی از یاخته‌های روپوستی تمایزیافته به شمار می‌روند.
 (د) مطابق شکل مشخص است که یاخته‌های زنده موجود در محل فورفتگی‌های غارمانند، فاصله نسبتاً زیادی از هم دارند.

۲۲ آوندهای آبکش که ترابری مواد آلی را عهده دارند در حد فاصل کامبیوم آندساز و چوب‌پنبه‌ساز قرار دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) کامبیوم آندساز در لایه‌های زیرین پوست درخت قرار دارد و نه درون پوست درخت.

(۳) رشد قطری ساقه‌های جوانی که فقط مریستم نخستین دارند در نتیجه فعالیت مریستم‌های نخستین است. به طور کلی هر دو نوع مریستم نخستین و پسین در رشد قطری مؤثر هستند.

(۴) هر دو نوع مریستم با ساختن آوندهای چوبی و آبکشی در تشکیل استوانه آوندی نقش دارند.

۲۲ موارد «الف» و «ج» عبارت سؤال را به نادرستی تکمیل می‌کنند.

بررسی موارد:

- (الف) تورزسانس باعث کاهش فاصله بین پروتوپلاست و دیواره یاخته‌ای می‌شود.
 (ب) پلاسمولیز به دنبال قرارگیری یاخته در محیطی با فشار اسمری بالا می‌تواند صورت گیرد.

(ج) تنها تورزسانس منجر به استوار ماندن اندام‌های غیرچوبی گیاه می‌شود.
 (د) برای این‌که هر کدام از دو فرایند صورت گیرد باید اختلاف فشار اسمری بین پروتوپلاست و محیط اطراف وجود داشته باشد.

۲۴ کودهای آلی، شامل بقایای در حال تجزیه جانداران هستند که مواد معدنی را به آهستگی آزاد می‌کنند. از معایب این کودهای احتمال آسودگی به عوامل بیماری‌زاست.

۱۴ اگر AB قطر باشد، باید دو رأس دیگر در دو طرف AB باشند:

$$\text{AB: } \binom{3}{1} \times \binom{5}{1} = 3 \times 5 = 15$$

یک رأس از سمت راست AB و یک رأس از سمت چپ AB باشند:

$$\text{AB: } \binom{3}{2} + \binom{5}{2} = 3 + 10 = 13$$

هر دو از راست یا هر دو از چپ

پس تعداد چهارضلعی‌هایی که قطر باشد $= 2^{15} - 13 = 32768 - 13 = 32755$ تا بیشتر از تعداد چهارضلعی‌هایی است که AB ضلع می‌باشد.

$$n(S) = \frac{8!}{2!2!2!} = \frac{8 \times 7!}{2^3} = 8!$$

$$aa \boxed{ss} \boxed{tt} in \Rightarrow n(A) = 5!$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{5!}{8!} = \frac{1}{8 \times 6 \times 5!} = \frac{1}{40320} = \frac{1}{42}$$

۱۵ در بین ۶ حرف، دو حرف تکراری داریم، پس:

$$n(S) = \frac{6!}{2!} = \frac{6 \times 5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1}{2^3} = \frac{720}{8} = 90$$

$$\boxed{11} \Rightarrow n(A') = 5!$$

$$P(A') = \frac{n(A')}{n(S)} = \frac{5!}{6!} = \frac{2 \times 5!}{6 \times 5!} = \frac{2}{6} = \frac{1}{3}$$

$$\Rightarrow P(A) = 1 - P(A') = 1 - \frac{1}{3} = \frac{2}{3}$$

$$S = \{1, \dots, 9\}$$

$$\begin{cases} A = \{2, 4, 6, 8\} \\ B = \{2, 3, 5, 7\} \end{cases} \Rightarrow A \cap B' = A - B = \{4, 6, 8\}$$

$$P(A - B) = \frac{n(A - B)}{n(S)} = \frac{3}{9} = \frac{1}{3}$$

$$n(S) = 6 \times 6 = 36$$

سیاه سفید

$$A = \{(1, 2), (1, 3), (1, 4), (1, 5), (1, 6), (2, 3), (2, 4), (2, 5), (2, 6), (3, 4), (3, 5), (3, 6), (4, 5), (4, 6), (5, 6)\}$$

$$\Rightarrow n(A) = 15 \Rightarrow P(A) = \frac{15}{36} = \frac{5}{12}$$

$$n(S) = \binom{14}{3} = \frac{14!}{3!11!} = \frac{14 \times 13 \times 12 \times 11!}{3!11!} = 28 \times 13$$

باید ۲ سالم و ۱ سوخته یا هر سه سالم باشد:

۱ سوخته ۲ سالم

$$n(A) = \binom{10}{2} + \binom{10}{3} = \frac{10 \times 9 \times 8}{2!} + \frac{10 \times 9 \times 8 \times 7}{3!7!} = 45 + 120 = 165$$

$$= 180 + \frac{10 \times 9 \times 8 \times 7 \times 6}{3!4!5!} = 180 + 120 = 300$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{75}{28 \times 13} = \frac{75}{364}$$

بررسی سایر گزینه‌ها:
 ۲) کودهای شیمیایی شامل مواد معدنی هستند که به راحتی در اختیار گیاه قرار می‌گیرند؛ بنابراین می‌توانند به سرعت، کمبود مواد معدنی خاک را جبران کنند. با شسته شدن توسط بارش‌ها، جلبک‌ها و گیاهان آبزی می‌شوند. حضور این مواد باعث رشد سریع باکتری‌ها، جلبک‌ها و گیاهان آبزی می‌شود. افزایش این عوامل مانع نفوذ نور و اکسیژن کافی به آب می‌شود.

۳) کود شامل باکتری‌های مفید برای خاک ← کود زیستی کودی که استفاده از آن ساده‌تر و کم‌هزینه‌تر است ← کود زیستی کود دارای شیاهت زیاد به نیازهای جانداران ← کود آلی کود دارای احتمال آلوگی به عوامل بیماری‌زا ← کود آلی کودهایی که کمبود مواد معدنی خاک را به سرعت جبران می‌کند ← کود شیمیایی کودهای زیستی دارای جانداران زنده هستند و باعث آسیب به محیط زیست نمی‌شوند.

بررسی سایر گزینه‌ها:
 ۴) کودهای زیستی معمولاً به همراه کودهای شیمیایی به خاک افزوده می‌شوند.
 ۵) هر دوی این کودها دارای مواد معدنی مورد نیاز گیاه می‌باشند.

۶) موارد «الف»، «ب» و «د» عبارت سؤال را به درستی تکمیل می‌کنند.
 گیاهی که برگ‌های نواری دارد ← گیاهان تک‌لپه
 گیاهی که برگ‌های پهن دارد ← گیاهان دولپه

بررسی موارد:
 (الف) مطابق شکل، گیاهان تک‌لپه‌ای، ریشه‌ای افشار و گیاهان دولپه‌ای، ریشه‌ای مستقیم دارند.

(ب) مطابق شکل، ضخامت پوست ریشه در گیاهان دولپه‌ای نسبت به گیاهان تک‌لپه‌ای بیشتر است.

(ج) در ساقه گیاهان دولپه برخلاف گیاهان تک‌لپه، دسته‌های آوندی روی یک دایره (نه دوایر) قرار دارند.

(د) مطابق شکل، تعداد دسته‌های آوندی در ساقه گیاهان تک‌لپه‌ای بیشتر از گیاهان دولپه‌ای است. در نتیجه تعداد آوندهای چوبی بیشتری در یک محل بر ساقه گیاهان تک‌لپه‌ای نسبت به دولپه‌ای دیده می‌شود.

۷) همه باکتری‌های موجود در خاک که در تأمین نیتروژن مورد استفاده گیاهان نقش دارند ← باکتری‌های تثبیت‌کننده نیتروژن آزاد خاک، باکتری‌های آمونیاک‌ساز و باکتری‌های نیترات‌ساز

باکتری‌های تثبیت‌کننده نیتروژن آزاد خاک و باکتری‌های آمونیاک‌ساز در تولید یون آمونیوم در خاک نقش دارند. باشد دقت کنید که باکتری‌های آمونیاک‌ساز قادر توانایی تثبیت‌کننده نیتروژن آزاد خاک را به نیترات‌ساز تبدیل می‌کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:
 ۱) باکتری‌ها هسته ندارند.
 ۲) شکل مولکولی نیتروژن N₂ است. باکتری‌های نیترات‌ساز، آمونیوم را به نیترات تبدیل می‌کنند.
 ۳) همه باکتری‌های آمونیاک‌ساز با تجزیه ماده آلی، یون آمونیوم را تولید می‌کنند.

۸) کودهای شیمیایی شامل مواد معدنی هستند که به راحتی در اختیار گیاه کنند. با شسته شدن توسط بارش‌ها، جلبک‌ها و گیاهان آبزی می‌شوند. حضور این مواد باعث رشد سریع باکتری‌ها، جلبک‌ها و گیاهان آبزی می‌شود. افزایش این عوامل مانع نفوذ نور و اکسیژن کافی به آب می‌شود.

۹) کودهای آلی، از بقایای جانداران در حال تجزیه تشکیل شده‌اند. حضور کودهای شیمیایی باعث رشد سریع باکتری‌ها، جلبک‌ها و گیاهان آبزی می‌شود. افزایش این عوامل مانع نفوذ نور و اکسیژن کافی به آب می‌شود و می‌تواند باعث مرگ و میر جانوران آبزی شود.

۱۰) کودهای زیستی شامل باکتری‌هایی هستند که برای خاک مفید بوده و با فعالیت و تکثیر خود، مواد معدنی خاک را افزایش می‌دهند. استفاده از این کودها بسیار ساده‌تر و کم‌هزینه‌تر است.

۱۱) همه جانداران توانایی انجام اعمالی برای پایدار نگه داشتن وضعیت درونی خود را دارند که به مجموعه این اعمال، هموئیستازی می‌گویند. دقت داشته باشید که هم‌ایستایی از ویژگی‌های همه جانداران است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) با این که جو زمین دارای ۷۸ درصد نیتروژن است، ولی گیاهان نمی‌توانند شکل مولکولی نیتروژن را جذب کنند. دقت داشته باشید که هیچ‌کدام از باکتری‌های ایجادکننده یون آمونیوم، موجب جذب شکل مولکولی نیتروژن به وسیله گیاه نمی‌شوند.

۲) باکتری‌های آمونیاک‌ساز که از مواد آلی، یون‌های آمونیوم را ایجاد می‌کنند، توانایی تثبیت نیتروژن را ندارند. دقت کنید تنها تبدیل نیتروژن مولکولی به شکل یونی قابل جذب آن را تثبیت نیتروژن می‌گویند.

۳) همه جانداران بخشی از انرژی دریافتی خود را به صورت گرما از دست می‌دهند و از همه انرژی دریافتی خود استفاده نمی‌کنند.

۱۲) یاخته‌های کلانشیمی معمولاً زیر روپوست اندام‌های جوان گیاه قرار دارد. این بافت باعث استحکام و انعطاف‌پذیری اندام گیاه می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) یاخته‌های این بافت دیواره پسین ندارند.
 ۲) از آن جایی که دیواره یاخته‌های این بافت از بافت پاراسیمی ضخیم‌تر است بنابراین نفوذپذیری آن‌ها به مواد کمتر است.

۳) این یاخته‌ها دیواره نخستین دارند و دیواره پسین نخستین دارند. دیواره پسین هم‌زمان با رشد اندام‌های گیاهی رشد می‌کنند. دیواره پسین است که رشد یاخته را محدود می‌کند.

۱۳) پلاست حاوی مقادیر زیادی از سیزینه ← کلروپلاست در فصل پاییز با کاهش طول روز همزمان با تجزیه سبزینه و افزایش مقدار کاروتینوئیدها، ساختار کلروپلاست در برخی گیاهان تغییر می‌کند و به کروموم‌پلاست تبدیل می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) کاهش نور در برخی گیاهان (نه همواره) با برگ‌های غیرسبز سبب افزایش مساحت بخش‌های سبزرنگ می‌شود.

۲) تغییر رنگ در محیط با اسیدیتۀ متفاوت از ویژگی آتسوسیانین درون واکوئول‌ها است.

۳) در سبزدیسه، کاروتینوئید وجود دارد که نوعی پاداکسنده است. ترکیبات پاداکسنده در پیشگیری از سرطان و نیز بهبود کارکرد مغز و اندام‌های دیگر نقش مشتی دارند.

نکته: در برخی گیاهان با کاهش طول روز، مقدار کاروتینوئید سبزدیسه افزایش می‌یابد.

۱۴) موارد «الف»، «ج» و «د» عبارت سؤال را به نادرستی تکمیل می‌کنند.
 سامانه بافتی حفاظت‌کننده از گیاه در برای خطرات محیط بیرون ← سامانه بافت پوششی

بررسی موارد:

(الف) روپوست معمولاً (نه قطعاً) از یک لایه یاخته تشکیل شده است.
 (ب) بافت پوششی در بخش‌های جوان، روپوست و در بخش‌های پیر مانند ساقه درختان، پیراپوست نامیده می‌شود. در پیراپوست، یاخته‌های چوب‌بنبهای نوعی ترکیب لیپیدی در دیواره یاخته‌ای خود دارند.

۳۷ گیاهان تکلپهای، دارای بافت زمینه‌ای در مرکز ریشه و فاقد بافت زمینه‌ای در مرکز ساقه می‌باشند. در حالی که گیاهان دولپه، دارای بافت زمینه‌ای در مرکز ساقه و فاقد بافت زمینه‌ای در مرکز ریشه هستند. مطابق شکل‌های فعلیت صفحه ۹۱ و ۹۲ کتاب زیست‌شناسی (۱) می‌توان دریافت که در گیاهان تکلپهای، تراکم دستجات آوندی ساقه، در سمت خارج و نزدیک به روپوست بیش از داخل است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) آوندهای چوبی موجود در ریشه گیاهان تکلپه، مطابق شکل اندازه یکسانی ندارند.
 (۳) در ساختار ساقه دولپهای ها، پوست در حد فاصل روپوست و دستجات آوندی مشاهده می‌شود، ولی دقت کنید که همواره در ساختار نخستین ساقه دولپهای، دستجات آوندی بر روی یک دایره (نه دایره‌های هم‌مرکز) قرار دارد.
 (۴) در ریشه دولپهای ها، آوندهای چوبی واقع در مرکز استوانه آوندی ریشه، نسبت به آوندهای چوبی حاشیه‌ای آن بزرگ‌تر و قطورتر می‌باشد.

۳۸ منظور صورت سؤال، بافت پارانشیمی است. یاخته‌های این بافت علاوه بر ترمیم و ذخیره مواد، در سامانه بافت آوندی نیز قرار می‌گیرند، هم‌چنین در پیراپوست نیز می‌توان یاخته پارانشیمی را یافت.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) دقت کنید فقط یک نوع پلی‌ساکارید رشته‌ای (سلولز) در دیواره یاخته‌ای دیده می‌شود، نه انواعی.
 (۲) فضای بین یاخته‌ای در این بافت می‌تواند کم یا زیاد (مثلاً پارانشیم هوادر) باشد، در حالی که مریستم‌های این فضای کم است.
 (۴) گروه گیاهان تکلپهای، مریستم پسین ندارند. این گیاهان در مرکز ساقه، بافت زمینه‌ای (دارای بافت پارانشیم) ندارند.
- ۳۹** یاخته‌های پارانشیمی، فیبر، آوند چوبی، یاخته همراه و آوند آبکشی در ساختار سامانه بافت آوندی دیده می‌شوند. تنها مورد «ب» درست است.

بررسی موارد:

- (الف) یاخته‌های آوند چوبی مرده هستند و توانایی ساخت پروتئین ندارند.
 (ب) تمام یاخته‌های گیاهی چه زنده چه مرده، لان دارند. لان به منطقه‌ای گفته می‌شود که دیواره یاخته‌ای در آن جا نازک مانده است.
 (ج) اندامک دوغشایی مورد نظر، هسته است. دقت کنید یاخته‌های پارانشیمی هسته‌دار هستند.
 (د) یاخته‌های مرده پلاسمودسیم ندارند.

۴۰ در سامانه بافت آوندی گیاهان دولپهای، می‌توان یاخته‌های آوند چوبی را مشاهده کرد که با رسوب لیگین در دیواره‌شان، حیات خود و در نتیجه توانایی سوخت‌وسازشان را از دست داده‌اند. دقت کنید که برخی از دولپهای ها، چندساله و درختی می‌باشند و امکان مشاهده رشد پسین در آن‌ها وجود دارد، بنابراین می‌توان در یاخته‌های پیراپوست آن‌ها پس از ایجاد رشد پسین نیز رسوب چوب‌پنبه در دیواره و از دست دادن حیات را مشاهده کرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) در سامانه بافت پوششی، یاخته‌های نگهبان روزنے و در سامانه بافت زمینه‌ای، یاخته‌های پارانشیمی توانایی فتوستنت را دارند (در فتوستنت، مواد آلتی از مواد معدنی ساخته می‌شود).
 (۲) در سامانه بافتی زمینه‌ای همانند آوندی، می‌توان یاخته‌های پارانشیمی را مشاهده کرد که فاقد دیواره پسین بوده و دارای قدرت ترمیم و تقسیم می‌باشد.
 (۴) بافت کلانشیمی موجود در سامانه زمینه‌ای گیاه با دیواره نخستین ضخیم خود موجب استحکام‌بخشی به گیاه شده و به علت نداشتن دیواره پسین، انعطاف‌پذیری خود را نیز حفظ کرده است.

فیزیک

۴۱ با افزایش دما صفحه فلزی منبسط می‌شود و می‌دانیم در اثر انبساط، فاصله بین تمام نقاط افزایش می‌یابد، بنابراین قطر هر دو سوراخ و هم‌چنین فاصله بین دو سوراخ افزایش می‌یابد.

۳۲ هیچ‌کدام از موارد به درستی بیان نشده‌اند.

بررسی موارد:

- (الف) استوانه آوندی ریشه در گیاهان دولپهای، کوچک‌تر از تکلپهای است. دقت کنید که با توجه به شکل ۱۱ صفحه ۸۶ کتاب زیست‌شناسی (۱)، دستجات آوندی در میانه برگ گیاه دولپه، بزرگ‌تر از دستجات آوندی حاشیه برگ این گیاه است.

(ب) مطابق شکل ۱۴ قسمت (الف) صفحه ۸۷ کتاب زیست‌شناسی (۱)، می‌توان دریافت که بافت پارانشیمی، مشکل از یاخته‌های با اندازه متفاوت است.

(ج) دقت کنید در اندام‌های زیرزمینی مانند ریشه و ساقه زیرزمینی، یاخته‌های روپوستی به ترشح پوستک نمی‌پردازند.

(د) یاخته‌های اصلی بافت آوندی شامل یاخته‌های تشکیل‌دهنده آوندها می‌باشند که یاخته‌های سازنده آوند آبکش به علت عدم رسوب چوب در دیواره، نازک‌تر هستند.

۳۳ یاخته‌های پارانشیمی، دیواره نخستین نازک و چوبی نشده دارند. توجه کنید که یاخته‌های اسکلرانشیم و کلانشیمی می‌توانند در بافت زمینه‌ای سبب استحکام شوند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) یاخته‌های فیبر موجود در بافت آوندی، اطراف آوندهای چوب و آبکش را احاطه کرده‌اند. توجه کنید که یاخته‌های فیبر می‌توانند در بافت زمینه‌ای نیز حضور یابند.

(۳) منظور یاخته‌های کلانشیمی است. با توجه به شکل ۱۵ صفحه ۸۸ کتاب زیست‌شناسی (۱)، می‌توان متوجه شد که درون هسته این یاخته‌ها، بخش‌های تیره‌رنگی دیده می‌شود.

(۴) یاخته نگهبان روزنے، حاصل تمایز روپوست در اندام‌های هوایی است و تنها یاخته روپوستی فتوستنت‌کننده است. با توجه به شکل ۱۳ قسمت (الف) صفحه ۸۷ کتاب زیست‌شناسی (۱)، می‌دانیم که ضخامت دیواره پشتی (خارجی) این یاخته کمتر از ضخامت دیواره شکمی (داخلی) است.

۳۴ فقط مورد «ج» درست است.**بررسی موارد:**

(الف) مطابق شکل ۱۲ صفحه ۸۶ کتاب زیست‌شناسی (۱)، می‌توان مشاهده کرد که ضخامت پوستک پکنواخت نبوده است.

(ب) یاخته‌های کلانشیمی با دیواره نخستین ضخیم خود موجب استحکام گیاه می‌شوند. این یاخته‌ها پس از رنگ آمیزی به رنگ تیره دیده می‌شوند.

(ج) مطابق شکل ۱۸ صفحه ۸۹ کتاب زیست‌شناسی (۱)، یاخته‌های آوند آبکش داخلی تر دسته آوندی نسبت به آوندهای آبکش خارجی تر دسته آوندی، قطر کم‌تری دارند.

(د) یاخته‌های آوند چوبی مرده‌اند، بنابراین فاقد توانایی سوخت‌وساز می‌باشند. دقت کنید که در کنار یاخته‌های آوند آبکش نیاز است تا یاخته‌های همراه حضور داشته باشند، نه آوند چوبی.

۳۵ مجموعه‌ای از یاخته‌های مریستمی در نزدیک به نوک ریشه و جوانه‌های جانبی ساقه قرار دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) دقت کنید برخی گیاهان اندام زیرزمینی (ریشه) ندارند.

(۲) این یاخته‌ها هم در رشد طولی (مریستم نخستین) و هم در رشد قطري مریستم پسین) نقش دارند.

(۳) فضای بین یاخته‌ای در این یاخته‌ها اندک بوده و یاخته‌ها به هم فشرده قرار دارند.

۳۶ کامبیوم چوب پنبه‌ساز، یاخته چوب‌پنبه‌ای می‌سازد و کامبیوم آوندساز، آوندهای چوبی می‌سازد. این دو یاخته مرده‌اند و توانایی تولید انرژی ندارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) هر دو کامبیوم می‌توانند یاخته پارانشیمی بسازند که دیواره نازک دارد. دقت کنید یاخته‌های پارانشیمی در سامانه بافت آوندی نیز دیده می‌شود.

(۲) مریستم‌های پسین به طور معمول در گیاهان دولپهای حضور دارند. گیاهان تکلپهای، برگ‌های نواری شکل دارند.

(۴) دقت کنید آوند آبکش توسط کامبیوم آوندساز ساخته شده و در ساختار پوست درخت قرار دارد.

قطعه بخ به جرم m و دمای $C = 20^\circ\text{C}$ باگرفتن گرمای Q در ابتداء

دمايش به $C = 0^\circ\text{C}$ رسیده و پس از آن فقط نیمی از آن به جرم $\frac{m}{2}$ ذوب می شود، بنابراین:

$$Q = mc \Delta\theta + \frac{m}{2} L_F$$

$$\Rightarrow Q = m \times (\frac{1}{2} \times 4200) \times (0 + 20) + \frac{m}{2} \times (80 \times 4200)$$

$$\Rightarrow Q = (10m) \times 4200 + (40m) \times 4200$$

$$\Rightarrow Q = (10m + 40m) \times 4200 \Rightarrow Q = (50m) \times 4200$$

برای آن که در ظرف، یخی باقی نماند، لازم است تا حداقل به مقدار Q' به آن گرمای دهیم تا نیمه باقیمانده بخ با دمای صفر درجه سلسیوس به آب صفر درجه سلسیوس تبدیل شود، بنابراین:

$$Q' = (\frac{m}{2}) \times L_F = (\frac{m}{2}) \times (80 \times 4200) = (40m) \times 4200$$

$$\frac{Q'}{Q} = \frac{(40m) \times 4200}{(50m) \times 4200} = \frac{4}{5} = 0.8 \Rightarrow Q' = 0.8Q$$

۳۴ می دانیم با افزایش فشار، در اثر دریافت گرمای، یخ در دمای

پایین تری ذوب می شود. برای مثال با افزایش فشار، فرایند ذوب بخ به جای دمای صفر درجه سلسیوس در دمای $C = -20^\circ\text{C}$ رخ می دهد. از لحاظ مفهومی همین اتفاق در هنگام گرفتن گرمای آب و بحث انجام آب نیز رخ می دهد. این یعنی در اثر افزایش فشار محیط، آب به جای این که در دمای صفر درجه سلسیوس منجمد شود، در دمایی پایین تر از صفر درجه سلسیوس منجمد می شود.

۳۵ کل گرمای داده شده به بخ برابر است با:

$$Q_t = P\Delta t = 10/5 \times 20 = 210\text{ kJ}$$

ابتدا گرمای لازم برای تبدیل 5 kg به 0°C بخ -20°C را محاسبه می کنیم تا مشخص شود که آیا گرمای داده شده می تواند کل بخ را ذوب کند یا خیر.

$$\left\{ \begin{array}{l} Q_1 = mc \Delta\theta = \frac{1}{2} \times 2100 \times (0 - (-20)) = 21000\text{ J} = 21\text{ kJ} \\ Q_2 = mL_F = \frac{1}{2} \times 33600 = 168000 = 168\text{ kJ} \end{array} \right.$$

$$\Rightarrow Q_1 + Q_2 = 21 + 168 = 189\text{ kJ}$$

بنابراین گرمای داده شده به بخ، کاملاً آن را ذوب کرده است و دمای آن را افزایش می دهد.

$$Q_t = Q_1 + Q_2 + Q_3 \Rightarrow 210 \times 10^3 = 21 \times 10^3 + 168 \times 10^3 + mc_{\text{آب}} \Delta\theta$$

$$\Rightarrow 21 \times 10^3 = \frac{1}{2} \times 4200 \times \Delta\theta \Rightarrow \Delta\theta = 10^\circ\text{C}$$

$$\Rightarrow \theta_2 - 0 = 10 \Rightarrow \theta_2 = 10^\circ\text{C}$$

۴۵ اطلاعات مربوط به کره را با اندیس (۱) و اطلاعات مربوط به

مکعب را با اندیس (۲) نشان می دهیم.

$$V_1 = \frac{4}{3} \pi R^3 = \frac{4}{3} \times 3 \times R^3 = 4R^3$$

$$V_2 = (2R)^3 = 8R^3$$

$$\frac{\Delta V_1}{\Delta V_2} = \frac{V_1}{V_2} \times \frac{\beta_1}{\beta_2} \times \frac{\Delta\theta_1}{\Delta\theta_2}$$

با توجه به رابطه انبساط حجمی داریم:

$$\Rightarrow \frac{2}{3} = \frac{4R^3}{8R^3} \times \left(\frac{3\alpha_1}{3\alpha_2}\right) \times \frac{\Delta\theta_1}{\Delta\theta_2} \Rightarrow \frac{2}{3} = \frac{1}{2} \times 2 \times \frac{\Delta\theta_1}{\Delta\theta_2} \Rightarrow \frac{\Delta\theta_1}{\Delta\theta_2} = \frac{2}{3}$$

$$\frac{Q_1}{Q_2} = \frac{m_1}{m_2} \times \frac{c_1}{c_2} \times \frac{\Delta\theta_1}{\Delta\theta_2}$$

با توجه به رابطه گرمای داریم:

$$\Rightarrow 1 = \frac{m_1}{m_2} \times \frac{1}{2} \times \frac{2}{3} \Rightarrow \frac{m_1}{m_2} = 3$$

$$\frac{\rho_1}{\rho_2} = \frac{m_1}{m_2} \times \frac{V_2}{V_1} = 3 \times \frac{8R^3}{4R^3} = 6$$

حال با توجه به رابطه چگالی داریم:

۶۰ گرمانی تواند تمام بخ را ذوب کند، پس دمای تعادل صفر درجه سلسیوس بوده و مقداری از بخ ذوب شده و در نهایت، محلول آب و بخ صفر درجه سلسیوس داریم، برای محاسبه جرم بخ ذوب شده (m') به صورت زیر عمل می‌کنیم:

$$Q' = 60 - 40 = 56 \text{ kJ}$$

$$Q' = m'L_F \Rightarrow 56 = m' \times 334 \Rightarrow m' = \frac{56}{334} \approx 0.167 \text{ kg} \approx 167 \text{ g}$$

شیمی

۲ ۶۱

$$\begin{aligned} ?gBr^- &= \frac{\frac{80 \text{ g CaBr}_2}{100 \text{ g}} \times 40 \text{ g}}{\text{ محلول}} = (\text{در کلسیم برمید}) \\ \times \frac{1 \text{ mol CaBr}_2}{200 \text{ g CaBr}_2} \times \frac{2 \text{ mol Br}^-}{1 \text{ mol CaBr}_2} \times \frac{8 \text{ g Br}^-}{1 \text{ mol Br}^-} &= 0.256 \text{ g Br}^- \\ ?gBr^- &= \frac{\frac{435 \text{ g LiBr}}{100 \text{ g}} \times 100 \text{ g}}{\text{ محلول}} = (\text{در لیتیم برمید}) \\ \times \frac{1 \text{ mol Br}^-}{1 \text{ mol LiBr}} \times \frac{8 \text{ g Br}^-}{1 \text{ mol Br}^-} &= 0.04 \text{ g Br}^- \\ ppm &= \frac{(0.256 + 0.04)}{(400 + 100) \text{ g}} \times 10^6 = 592 \text{ ppm} \end{aligned}$$

عبارت‌های اول و دوم نادرست هستند.

بررسی عبارت‌های نادرست:

- منیزیم در آب دریا به شکل Mg^{2+} (aq) وجود دارد.
- در مرحله پایانی استخراج منیزیم در آب دریا با استفاده از جریان برق، منیزیم کلرید مذاب را به عنصرهای سازنده آن تجزیه می‌کنند.

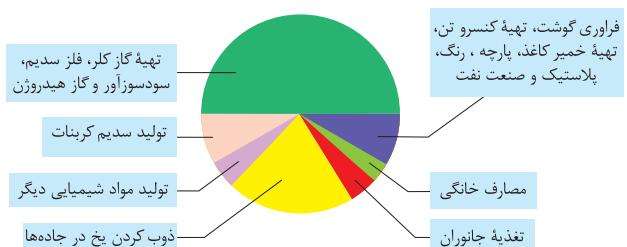
۱ عنصرهای A₁₅, X₁₇, E₃₅, D₃₃, P₁₅, Cl₁₇, As₃₃, Br₃₅ به ترتیب همان هستند. کمترین نقطه جوش در بین ترکیب‌های مورد نظر مربوط به PH_3 است. هر چه نقطه جوش یک ماده پایین‌تر باشد، دشوارتر به مایع تبدیل می‌شود.

۲ عبارت‌های اول و دوم درست هستند.

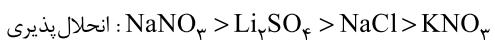
بررسی عبارت‌های نادرست:

- در بخ، مولکول‌های آب در جاهای به نسبت ثابتی قرار دارند.
- در ساختار بخ، آرایش مولکول‌های H_2O به گونه‌ای است که در آن، اتم‌های اکسیژن در رأس حلقه‌های شش‌ضلعی قرار دارند.

۳ تقریباً نیمی از سدیم کلرید استخراج شده، صرف تهیه گاز Cl_2 ، فلز Na، سود سوزآور (NaOH) و گاز H_2 می‌شود. پس از آن بیشترین مورد مصرفی مربوط به ذوب کردن بخ در جاده‌ها است.

۱ ۶۶ مقایسه میان انحلال‌پذیری نمک‌های مورد نظر در آب C° به صورت زیر است:

۲ ۵۲ حجم بخ برابر است با:

$$V = Ah = 500 \times 10^{-6} \times 10^{-1} = 5 \times 10^{-7} \text{ m}^3$$

با توجه به رابطه چگالی داریم:

$$\rho = \frac{m}{V} \Rightarrow 900 = \frac{m}{5 \times 10^{-7}} \Rightarrow m = 900 \times 5 \times 10^{-7} = 4.5 \times 10^{-6} \text{ kg}$$

گرمای ذوب بخ برابر است با:

$$Q = mL_F = 4.5 \times 10^{-6} \times 334 \times 10^{-3} = 1.512 \times 10^{-6} \text{ J}$$

$$\Rightarrow Q = 1.512 \times 10^{-6} \text{ MJ}$$

۲ ۵۳ با توجه به رابطه توان، کل گرمای تولیدی توسط گرمکن برابر است با:

$$Q_t = P\Delta t \Rightarrow Q_t = 300 \times 24 = 1800 \text{ J}$$

گرمای دریافتی توسط مایع برابر است با:

$$Q = mc\Delta\theta = 0.06 \times 1500 \times 20 = 1800 \text{ J}$$

$$\frac{Q}{Q_t} \times 100 = \frac{1800}{7200} \times 100 = 2.5\%$$

بنابراین:

۱ ۵۴ بخار آب به اندازه mL_V گرمای از دست می‌دهد تا به آب تبدیل شود و این گرمای با فرض سؤال به شیشه می‌رسد و باعث افزایش دمای شیشه می‌شود، بنابراین: $Q = mL_V = C_{\text{شیشه}} \Delta\theta = Q_{\text{بخار آب}}$

$$\Rightarrow 50 \times 2268 = 12.6 \times 10^{-3} \times \Delta\theta \Rightarrow \Delta\theta = 9^\circ C$$

۲ ۵۵ با توجه به این‌که اتفاق اثری نداریم و با استفاده از رابطه گرمای داریم:

$$Q_A + Q_B = 0 \Rightarrow m_A c_A \Delta\theta_A + m_B c_B \Delta\theta_B = 0$$

$$\Rightarrow 0.5 \times 600 \times (20 - 80) + C(20 - 10) = 0$$

$$\Rightarrow 300 \times (-60) + 10C = 0 \Rightarrow 10C = 18000 \Rightarrow C = 1800 \frac{J}{K}$$

۳ ۵۶ در گزینه‌های (۲) و (۴)، بدون تبدیل اثری گرمایی، دما تغییر کرده است و همچنین در گزینه‌های (۱) و (۴)، دما از $0^\circ C$ شروع شده است که نادرست است.

۴ ۵۷ گرمای تبخیر سطحی از بقیه آب گرفته می‌شود و باعث بخ زدن بقیه آب می‌شود. جرم آب بخ زده را m در نظر می‌گیریم:

$$Q_{\text{تبخیر}} + Q_{\text{انجماد}} = 0 \Rightarrow -m \times 50 + (50 - m) \times 45 = 0$$

$$\Rightarrow 50 \times m = 50 \times 45 \Rightarrow m = 45 \text{ g}$$

۴ ۵۸ گرمای تولیدی توسط گرمکن برابر است با:

$$Q = P\Delta t \Rightarrow Q = 540 \times 100 = 45000 \text{ J}$$

$$\text{بازده گرمکن } 70 \text{ درصد است، بنابراین: } Q = 54000 \times \frac{70}{100} = 37800 \text{ J} \text{ مفید}$$

مراحل فرایند به شکل زیر است:

آب و بخ $\xrightarrow{-5^\circ C} \xrightarrow{0^\circ C} \xrightarrow{0^\circ C}$

$$Q_1 + Q_2 = mc\Delta\theta + m'L_F \text{ مفید}$$

$$\Rightarrow 37800 = (0.4 \times 2100 \times 5) + (m' \times 33600)$$

$$\Rightarrow 33600 = m' \times 33600 \Rightarrow m' = 100 \text{ kg}$$

بنابراین جرم بخ باقیمانده برابر است با:

$$400 - 100 = 300 \text{ g}$$

۳ ۵۹ معمولاً افزایش فشار وارد بر جسم سبب بالا رفتن نقطه ذوب جسم می‌شود؛ اما در برخی مواد مانند بخ، افزایش فشار به کاهش نقطه ذوب می‌انجامد.

۲ ۶۰ گرمای لازم برای ذوب شدن بخ را محاسبه می‌کنیم:

$$-1^\circ C \xrightarrow{Q_1} \xrightarrow{0^\circ C} \xrightarrow{0^\circ C} \text{آب}$$

$$Q = Q_1 + Q_2 \Rightarrow Q = mc_{\text{بخ}} ((0 - (-1)) + mL_F)$$

$$\Rightarrow Q = 2 \times 2 \times 10 + 2 \times 334 = 40 + 668 = 70 \text{ kJ}$$

$$\text{٪} / ۵ \text{LCa}(\text{NO}_3)_2 \times ۲ / ۵ \frac{\text{mol}}{\text{L}} = ۱ / ۲۵ \text{mol} \text{Ca}(\text{NO}_3)_2 \quad ۲ \quad ۷۳$$

$$\Rightarrow ۱ / ۲۵ \text{mol} \text{Ca}^{۲+}, ۲ / ۵ \text{mol} \text{NO}_3^-$$

$$\text{٪} / ۳ \text{L} \text{Fe}(\text{NO}_3)_3 \times ۱ / ۵ \frac{\text{mol}}{\text{L}} = ۰ / ۴۵ \text{mol} \text{Fe}(\text{NO}_3)_3$$

$$\Rightarrow ۰ / ۴۵ \text{mol} \text{Fe}^{۳+}, ۱ / ۲۵ \text{mol} \text{NO}_3^-$$

$$[\text{Ca}^{۲+}]_{\text{نهایی}} = \frac{۱ / ۲۵ \text{mol}}{۵۰ \text{L}} = ۰ / ۰۰۲۵ \text{mol.L}^{-۱}$$

$$[\text{Fe}^{۳+}]_{\text{نهایی}} = \frac{۰ / ۴۵ \text{mol}}{۵۰ \text{L}} = ۰ / ۰۰۰۹ \text{mol.L}^{-۱}$$

$$[\text{NO}_3^-]_{\text{نهایی}} = \frac{(۲ / ۵ + ۱ / ۳۵) \text{mol}}{۵۰ \text{L}} = ۰ / ۰۰۷۷ \text{mol.L}^{-۱}$$

انحلال پذیری سدیم نیترات در دماهای 35°C و 60°C برابر است با: ۴ ۷۴

$$\theta = 35^\circ\text{C} : S = ۰ / ۸(35) + ۷۲ = ۱۰۰\text{g}$$

$$\theta = 60^\circ\text{C} : S = ۰ / ۸(60) + ۷۲ = ۱۲\text{g}$$

در دماهای 60°C ، مقدار 12g سدیم نیترات در 100g آب حل شده و محلول سیرشده‌ای به جرم 220g تشکیل می‌شود. اگر این محلول را تا دماهای 35°C سرد کنیم به میزان $= 20^\circ\text{C} - 100^\circ = 120\text{g}$ نمک تهشیش می‌شود. در صورتی که جرم محلول سیرشده برابر 55g باشد، مقدار نمک تهشیش شده برابر خواهد بود با:

گرم نمک تهشیش شده گرم محلول سیر شده

$$\begin{bmatrix} 220 \\ 55 \end{bmatrix} \Rightarrow x = 5\text{g} \quad ۲۰$$

از آنجاکه دماهای نهایی برابر 35°C و انحلال پذیری سدیم نیترات در این دما برابر 100g است، جرم آب مورد نیاز برای حل کردن 5g از این نمک برابر خواهد بود با:

گرم نمک گرم آب

$$\begin{bmatrix} 100 \\ y \end{bmatrix} \Rightarrow y = 5\text{g H}_2\text{O} \quad ۱۰۰$$

۱ ۷۵ نیتروژن، فسفر و آرسنیک سه عنصر نخست گروه ۱۵ هستند.

نقطه جوش NH_3 همانند دو ترکیب دیگر (AsH_3 , PH_3) پایین‌تر از 0°C است. (حذف گرینه‌های ۲ و ۴). بین دو ترکیب قطبی PH_3 نیز، نقطه جوش AsH_3 که جرم و حجم بزرگتری دارد، بالاتر است (حذف گرینه ۳).

۴ ۷۶ هر چهار عبارت پیشنهادشده در ارتباط با اتانول ($\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$)، استون ($\text{C}_6\text{H}_{14}\text{O}$) و هگزان (C_6H_{14}) درست هستند.

۳ ۷۷ رابطه داده شده نشان می‌دهد که ترکیب X یک ترکیب یونی نامحلول در آب است.

• پتانسیم نیترات یک ترکیب یونی محلول در آب است.

• هگزان یک ترکیب مولکولی نامحلول در آب است.

• سه ترکیب دیگر جزو ترکیب‌های یونی نامحلول در آب هستند.

۳ ۷۸ به جز عبارت آخر، سایر عبارت‌ها درست هستند.

قانون هنری تنها ارتباط مستقیم میان فشار گاز و انحلال پذیری آن در آب را بیان می‌کند.

نیاز روزانه بدن هر فرد بالغ به یون پتانسیم، دو برابر یون سدیم است.

۳ ۷۹ پس از انجام یک فعالیت بدین سنگین یا پس از مدتی دویدن،

احساس خستگی به دلیل کاهش چشمگیر یون‌های مانند Cl^- , Na^+ , K^+ و ... در مایع‌های بدن است. از این رو نوشیدن محلول‌هایی حاوی این یون‌ها ضروری است.

۳ ۶۷ موارد دوم و سوم برای کامل کردن عبارت پیشنهادشده مناسب هستند.

• در بین ترکیب‌های مورد نظر فقط CH_4 در میدان الکتریکی جهت‌گیری نمی‌کند. سایر ترکیب‌ها (H_2O , H_2S , HF و NH_3) از مولکول‌های قطبی تشکیل شده و در میدان الکتریکی جهت‌گیری می‌کنند.

۲ ۶۸

$$\begin{aligned} ?\text{ion} &= \frac{1\text{dL}}{1\text{L}} \times \frac{۱۰۰\text{mL}}{\text{محول}} \times \frac{\text{محول}}{۱\text{dL}} \times \frac{۱\text{mol Al}^{۳+}}{۲۷\text{g Al}^{۳+}} \times \frac{۱\text{mol Al}_3(\text{SO}_4)_۳}{۲\text{mol Al}^{۳+}} \\ &\times \frac{۵\text{mol ion}}{\frac{۱\text{mol Al}_3(\text{SO}_4)_۳}{۶ / ۰۲ \times ۱۰^۳ \text{ion}}} = ۱ / ۲۶۴۲ \times ۱۰^۳ \text{ion} \end{aligned}$$

۳ ۶۹ به جز عبارت سوم، سایر عبارت‌ها درست هستند. هنگامی که گفته می‌شود محلول غلیظ است یعنی مقدار حل شونده (ها) در آن زیاد است.

۴ ۷۰ فرض می‌کنیم یک لیتر (1000mL) از محلول KI در دسترس باشد.

$$\text{محول} = \frac{۱ / ۱۵\text{g}}{1\text{ml}} \times \frac{۱۰۰\text{mL}}{\text{محول}} = ۱۰۰\text{mL}$$

$$\begin{aligned} ?\text{g KI} &= \frac{۱ / ۲۵\text{mol KI}}{1\text{L}} \times \frac{۱۶۶\text{g KI}}{\text{محول}} = (\text{حل شونده}) \text{ KI} \\ &= ۲۰ / ۵\text{g KI} \end{aligned}$$

$$? \text{g H}_2\text{O} = ۱۱۵\text{g} - ۲۰ / ۵\text{g} = ۹۴۲ / ۵\text{g H}_2\text{O}$$

$$\text{مول حل شونده} = \frac{۱ / ۲۵\text{mol KI}}{\text{کیلوگرم حلal (آب)}} = \frac{۱ / ۳۲}{۰ / ۹۴۲\text{kg H}_2\text{O}} = \text{مولالیته}$$

۴ ۷۱ فرض می‌کنیم 100g از محلول سیرشده نمک A در دمای 0°C در دسترس است.

$$? \text{g A} = \frac{۵۴ / ۵۴\text{g A}}{100\text{g}} = ۵۴ / ۵۴\text{g A}$$

$$? \text{g H}_2\text{O} = 100 - ۵۴ / ۵۴ = ۴۵ / ۴۵\text{g H}_2\text{O}$$

اکنون انحلال پذیری نمک A را بازی 100g آب به دست می‌آوریم:

$$? \text{g A} = 100\text{g H}_2\text{O} \times \frac{۵۴ / ۵۴\text{g A}}{45 / 45\text{g H}_2\text{O}} = ۱۲\text{g A}$$

$$S = ۰ / ۸\theta + ۷۲ \Rightarrow ۱۲ = ۰ / ۸\theta + ۷۲ \Rightarrow \theta = ۶^\circ\text{C}$$

۲ ۷۲ اتانول و استون هر دو در شرایط معمولی به حال مایع بوده و نقطه جوش آن‌ها 22°C با هم اختلاف دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) آب به حالت مایع و هیدروژن سولفید، گازی شکل است و نقطه جوش آن‌ها ۱۶°C با هم تفاوت دارد.

(۲) F_2 یک گاز ناقطبی و HCl یک گاز قطبی بوده و نقطه جوش آن‌ها بیشتر از 100°C با هم تفاوت دارد.

(۳) در شرایط استاندارد HF به حالت مایع و HCl ، گازی شکل بوده و نقطه

جوش آن‌ها بیشتر از 100°C با هم تفاوت دارد.